

Отже, облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків, виявлених під час інвентаризації, є важливою складовою обліково-контрольної системи на підприємстві. Саме інвентаризація дозволяє встановити фактичний стан активів, виявити нестачі, надлишки, зіпсовані або втрачені матеріальні цінності та встановити винних осіб.

### Список використаних джерел

1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27 квітня 2000 р. №92 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.
2. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 20 жовтня 1999 р. №246 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.
3. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
4. Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. №116 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF#Text>.

***Abstract:** The study presents the features of accounting for compensation for damages as a result of shortages, damage and theft of values revealed during the inventory at the enterprise.*

***Key words:** assets, accounting, inventory, compensation for damages, liability.*

**Науковий керівник:**

**Сирцева С.В.**

*канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування  
Миколаївський національний аграрний університет*

**УДК 657:502/504:338.2**

### **Особливості обліку екологічної діяльності суб'єктів господарювання**

**Фисенко Наталія,**

здобувачка вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування  
Миколаївський національний університет

**Анотація:** у роботі розглянуто особливості обліку екологічної діяльності суб'єктів господарювання, зокрема його структура, нормативно-правове регулювання та проблеми інтеграції у фінансову звітність. Визначено основні напрями його вдосконалення.

**Ключові слова:** екологічний облік, екологічні витрати, фінансова звітність, природоохоронна діяльність.

Облік екологічної діяльності є важливою складовою фінансово-господарської системи підприємства, оскільки сприяє зменшенню негативного впливу господарської діяльності на навколишнє середовище. Належна організація такого обліку дозволяє підприємствам оцінити екологічні витрати, забезпечити відповідність нормативно-правовим вимогам і впровадити стратегію сталого розвитку. На думку Гриценко О.І.: «саме екологічний облік є запорукою аналізу та контролю раціональної природоохоронної діяльності підприємства» [1, с.678]. Відсутність чітко визначених методологічних підходів, стандартів і вимог щодо відображення результатів екологічного обліку у звітності підприємства ускладнює процес інформування керівництва та призводить до неефективної систематизації даних.

Нормативно-правова база регулювання екологічної діяльності в Україні включає Податковий кодекс України, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», міжнародні екологічні угоди та директиви ЄС.

Екологічна діяльність підприємств охоплює широкий спектр процесів, зокрема: управління використанням природних ресурсів; мінімізацію забруднення довкілля; екологічний моніторинг та контроль; впровадження природоохоронних заходів та екологічних інновацій. Саме ці процеси мають бути відображені в системі бухгалтерського обліку, зокрема такої її складової як екологічний облік.

Система екологічного обліку підприємств має функціонувати як комплексний механізм, що охоплює фінансовий облік, управлінську звітність за екологічними показниками, екологічний контролінг та аудит. Такий підхід сприятиме підвищенню ефективності природоохоронної діяльності та забезпеченню якісного управління екологічними аспектами господарювання [2].

Система екологічної діяльності, на думку Жука В.М.: «повинна містити чотири основні складові: облік екологічних витрат, облік екологічних зобов'язань, звітність про природоохоронну діяльність та аудит відповідної інформації, кожна з яких має економічну значущість» [3, с.3].

Екологічний облік охоплює комплекс заходів, спрямованих на систематизацію даних щодо використання природних ресурсів, екологічних витрат та заходів з охорони довкілля. Його основні особливості включають:

- класифікацію екологічних витрат – підприємства мають чітко визначати та аналізувати витрати, пов'язані з екологічною діяльністю;

- організацію обліку екологічних витрат основним елементом якого є визначення об'єктів аналітичного обліку, які формуються залежно від рівня впливу підприємства на навколишнє середовище та характеру його екологічної діяльності;

- інтеграцію екологічного обліку у фінансову звітність – необхідність відображення екологічних витрат у загальній бухгалтерській системі;

- розробку системи моніторингу та звітності – регулярний контроль за обсягами використання природних ресурсів та рівнем забруднення навколишнього середовища;

Проте на думку Дерія В.А., екологічний облік має охоплювати також облік екологічних доходів та облік екологічних результатів [4].

Водночас відсутність чітко визначених методологічних основ і стандартів щодо ведення екологічного обліку ускладнює процес відображення екологічної інформації у фінансовій та управлінській звітності, що може призводити до неефективного управління екологічними ресурсами на підприємстві.

Для покращення обліку екологічної діяльності необхідно:

- розробити єдину методологію обліку екологічних витрат, доходів та екологічних результатів відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності;

- запровадити екологічний менеджмент як частину загальної фінансової стратегії підприємств;

- автоматизувати процеси збору та обробки екологічних даних.

Таким чином, ефективний облік екологічної діяльності сприяє оптимізації екологічних витрат, підвищенню екологічної відповідальності підприємств та забезпеченню сталого розвитку економіки. Впровадження сучасних методик обліку та автоматизація процесів дозволять підприємствам ефективно управляти екологічними ризиками та мінімізувати негативний вплив на довкілля.

### Список використаних джерел

1. Гриценко О.І. Екологічний облік: визначення перспектив та основних засад упровадження. *ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО*. 2016. Вип.2. С.678-683.

2. Пелиньо Л.М. Місце екологічного обліку в сучасній системі бухгалтерського обліку та його важливе значення в сфері охорони довкілля. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2008. Вип.18.2. С.70–75.

3. Жук В.М. Екологічні аспекти бухгалтерського обліку в агропромисловому виробництві. *Агроекологічний журнал*. 2012. № 2. С. 18-23.

4. Дерій В. А. Облік, аудит і аналіз екологічної діяльності підприємств: поняття, стан та напрямки розвитку. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 19, № 2. С. 193-200.

**Abstract:** *The work considers the features of accounting of environmental activities of economic entities, in particular its structure, regulatory regulation and problems of integration into financial reporting. The main directions of its improvement are identified.*

**Key words:** *environmental accounting, environmental costs, financial reporting, environmental activities.*

**Науковий керівник:**

**Сирцева С.В.**

*канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування  
Миколаївський національний аграрний університет*